

Φιλανθρωπία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή!

Του π. Αντωνίου Χρήστου*.

Αγαπητοί Αναγνώστες, δεν ξέρω αν έχουμε συνειδητοποιήσει στο βαθμό που θα έπρεπε, ότι η περίοδος της Μεγάλης Τεσσαρακοστής εκτός από διάστημα σκληρού πνευματικού αγώνος σε σχέση με τον εαυτό μας (λιγότερος ύπνος, λιγότερη τροφή, λιγότερη άνεση και ασχολία με πράγματα που μας ευχαριστούν, περισσότερη συμμετοχή στις Ακολουθίες και στην προσευχή κ.α.) έχει και ένα βασικό σκοπό που είναι η έμπρακτη φιλανθρωπία προς τον συνάνθρωπο. Πέρα από την γενική αρχή της επί του όρους ομιλίας «Μακάριοι οί ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται» (Ματθ. ε΄ 7), ο σκοπός της νηστείας είναι να ξοδεύω λιγότερα για εμένα και σε ποσότητα και σε ποικιλία των άλλων περιόδων και να περισσεύουν χρήματα για να τα δίνω στον συνάνθρωπο ως φιλανθρωπία.

Αυτό μας λέει μεταξύ άλλων και το Ευαγγέλιο της Κρίσεως κατά την Γ΄ προπαρασκευαστική Εβδομάδα του Τριωδίου, ότι οφείλουμε να θεραπεύουμε τις ανάγκες του συνανθρώπου μας γιατί ο ίδιος ο Θεός το

εκλαμβάνει ως προσφορά προς τον ίδιο. Ας τα πάρουμε όμως με την σειρά!

Είναι γεγονός ότι ο Φαρισαίος της Α΄ Κυριακής του Τριωδίου, έδινε το 1/10 της περιουσίας του, όπως όριζε ο Μωσαϊκός νόμος στην συναγωγή και κατ' επέκταση στον συνάνθρωπο! Όμως αυτή του η πράξη ήταν στα πλαίσια ενός καθήκοντος και όχι λόγω ελεήμονης καρδιάς στα κρυφά! Αυτοδιαφημιζόταν και είχε έπαρση για αυτή του την πράξη και για αυτό στο τέλος και η προσευχή του δεν έγινε δεκτή από τον Θεό! Θεωρούσε ότι λόγω των καλών του θρησκευτικών πράξεων ο Θεός ήταν υποχρεωμένος πλέον να τον σώσει και να του παρέχει την ευλογία Του και κάθε καλό στη ζωή του Φαρισαίου. Όμως η νηστεία και η προσευχή συνδυάζονται με την ταπείνωση (αυτή που είχε ο τελώνης και για αυτό εισακούστηκε).

Ο Μητροπολίτης Λεμεσού Αθανάσιος λέει σε ένα κείμενό του σχετικά : «Πόσο συνεργεί στην προσευχή ή έλεημοσύνη! Αν θέλεις να προσευχηθείς, πρέπει να γίνεις ελεήμων άνθρωπος. Έλεήμων μέ όλη τήν έκταση τής λέξεως. Όταν ο άνθρωπος πεϊ ένα καλό λόγο στον άλλο άνθρωπο ή προσφέρει κάτι ή δώσει μία έλεημοσύνη, τότε αυτή ή κατάσταση κινεί τήν ψυχή του στην προσευχή. Ο έλεήμων άνθρωπος είναι αποδεδειγμένο ότι, όταν σταθεϊ εις προσευχή, ή προσευχή του κινείται προς τόν Θεό, ο οποίος τήν δέχεται.

Λέει ο Άββās Ίσαάκ: «άσκη-τής άνελεήμων, δένδρον άκαρπον». Άνθρωπος ο οποίος δέν έχει ελεήμονα διάθεση, είναι σαν δέντρο άκαρπο. Δηλαδή όσες άσκήσεις κι άν κάνει κάποιος, προσευχές, νηστεϊες, άγρυπνίες, εάν ή καρδιά του δέν είναι ελεήμων καρδιά, δέν κινείται μέ άγάπη προς τόν άλλο άνθρωπο, δέν έχει συμπάθεια όπως ο Θεός έχει συμπάθεια προς όλους, τότε αυτός ο άνθρωπος είναι σαν ένα δέντρο τό οποίο δέν έχει καρπούς.

Ή έλεημοσύνη από μόνη της, λένε οί πατέρες, σώζει τόν άνθρωπο. Ο έλεήμων άνθρωπος μοιάζει μέ τόν Θεό. Ο Θεός είναι ελεήμων. Τί λέμε στη Θεία Λειτουργία; «ότι έλεήμων καί φιλόανθρωπος Θεός ύπάρχεις». Είναι ελεήμων ο Θεός. Αύτός πού είναι ελεήμων μοιάζει μέ τόν Θεό καί ο Θεός δέν μπορεί να άρνηθει σ' αυτόν τή χάρη Του».

Ο Θεός αγαπά τον ελεήμονα, που δίνει με προθυμία και χαρούμενο πρόσωπο αλλά και με ελεύθερη γνώμη. Ελεημοσύνη που προσφέρεται " εκ λύπης ή εξ ανάγκης " είναι απαράδεκτη και απόβλητη. Η ρίζα της ελεημοσύνης βρίσκεται στην καρδιά. Αρχίζει από την καρδιά και τελειώνει στο χέρι μας. Η ελεημοσύνη θερμαίνει, όταν υπάρχει η φωτιά της αγάπης. Ελεημοσύνη δίχως αγάπη είναι ψυχρή και καταθλιπτική. Είναι σώμα νεκρό δίχως ήλιο και φώς. Είναι λουλούδι δίχως ομορφιά και ευωδία. Όταν δίνεις δίχως αγάπη προσβάλλεις. Γιατί ποιά αξία έχει το ωραιότερο και ακριβότερο δώρο, όταν προσφέρεται χωρίς χαμόγελο;

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος λέει στη δέκατη τρίτη ομιλία του στη Β' προς Κορινθίους Επιστολή πως η ελεημοσύνη δε συνίσταται μόνο στο να δίνεις χρήματα, αλλά και στο να τα δίνεις με αίσθημα χριστιανικής συμπάθειας. Πρέπει να κάνουμε το καλό και να παρέχουμε τη βοήθειά μας και να αφιερώνουμε χρόνο θεληματικά, πρόθυμα, καρδιακά, με σεβασμό και ανυπόκριτη αγάπη προς τους φτωχούς. Δεν πρέπει να μας κατέχει κανένα αίσθημα περιφρόνησης, αγανάκτησης ή οργής κι εκνευρισμού. «Έκαστος καθώς προαιρείται τη καρδιά, μη εκ λύπης ή εξ ανάγκης· ιλαρόν γαρ δότην αγαπά ο Θεός» (Β' Κορ. θ' 7). «Διάθρυπτε πεινώντι τον άρτον σου και πτωχούς αστέγους εισάγε εις τον οίκον σου», λέει κι ο προφήτης Ησαΐας (κεφ. νη' 7). Κι όλα αυτά πρέπει να τα κάνεις με την καρδιά σου, όπως λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος.

Ο απόστολος Παύλος μας δίνει το μέτρο, πως πρέπει να ενεργούμε σ' αυτές τις περιπτώσεις: «ο παρακαλών, εν τη παρακλήσει, ο μεταδιδούς, εν απλότητι, ο προϊστάμενος, εν σπουδή, ο ελεών, εν ιλαρότητι» (Ρωμ. ιβ' 8). Όταν συμπεριφέρεσαι έτσι, η προθυμία σου θα διπλασιάσει την αξία της καλής σου πράξης. Όταν όμως η καλή αυτή πράξη γίνεται με λύπη ή από ανάγκη, δεν μπορεί να φέρει χαρά.

Επομένως η Μεγάλη Τεσσαρακοστή όσο κατανυκτική και πένθιμη και αν είναι, η φαίνεται αρχικά, ουσιαστικά είναι η αναζήτηση της χαράς που γίνεται με την ελεημοσύνη προς τον κάθε πάσχοντα άνθρωπο και μάλιστα με το παράδειγμα του Αγίου Νικολάου που προίκισε τις κόρες ενός πατέρα που σκεπτόταν να τις στείλει προς το κακό για να εξασφαλίσει χρήματα! Ο Άγιος Νικόλαος πέταξε τα χρήματα από το

παράθυρο για να μη μαθευτεί ότι είναι αυτός που κάνει την πράξη και λάβει τον έπαινο! Ας μην αφήσουμε και εμείς αυτή την Σαρακοστή ανεκμετάλλευτη και μονοδιάστατη αλλά ας γίνουμε ελεήμονες για να ελεηθούμε και εμείς από τον δικαιοκρίτη Κύριο. **ΑΜΗΝ!**

***Ο π. Αντώνιος Χρήστου είναι Προϊστάμενος Ιερού Ναού Προφήτου Ηλία Κορμπι- Βάρης, της Ι. Μ. Γλυφάδας Ε. Β. Β. & Β. Απόφοιτος Ανωτέρας Εκκλησιαστικής Σχολής Αθηνών, Πτυχιούχος της Θεολογικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών και Κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου στην Ορθόδοξη Θεολογία στο Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο.**